

6. Про затвердження Порядку фіксації доведення інформації або документів до відома державного службовця шляхом використання засобів телекомунікаційного зв'язку: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.2019 №1042. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1042-2019-%D0%BF#Text>

7. Керівні принципи Комітету Міністрів Ради Європи щодо електронних доказів в цивільних та адміністративних провадженнях від 30.01.2019 (текст). *Рада Європи* : веб-сайт. URL: <https://rm.coe.int/guidelines-on-electronic-evidence-and-explanatory-memorandum/1680968ab5> (дата звернення: 24.05.2022).

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Ваврик С. О.

студентка 2 курсу ОС «Бакалавр»

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Питання визначення адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції є дуже важливим з кількох причин. По-перше, розуміння особливостей основних елементів Національного агентства з питань запобігання корупції (далі-НАЗК) дозволяє зробити повну і цілісну характеристику в розрізі аналізу його окремих складових. По-друге, особливий правовий статус є тим, що вирізняє НАЗК з-поміж інших суб'єктів запобігання та протидії корупції в Україні. По-третє, сприятиме кращому розумінню його як органу, що виконує одну з найважливіших функцій, а саме – антикорупційну, як одну з основних функцій держави, що забезпечує нормальне існування держави як єдиного механізму. При цьому антикорупційною функцією є комплексна діяльність, спрямована на ліквідацію причин та умов патогенності корупції, яка у найбільш загальному вигляді полягає в нормалізації роботи державного апарату, побудованого за максимально зручною та корисною для всіх членів суспільства технологією [1].

У науці адміністративного права питанням визначення поняття адміністративно-правового статусу займалися багато вчених. Наприклад, Н. Оніщенко, визначає вище вказане поняття як систему законодавчо встановлених і гарантованих державою прав, свобод, законних інтересів і обов'язків суб'єкта суспільних відносин,

а В. Миколенко вважає, що адміністративно-правовий статус – це наявність у конкретної особи суб'єктивних прав і обов'язків, передбачених нормами адміністративного права [2]. Однак спираючись на багатоаспектний підхід до визначення елементів адміністративно-правового статусу, до них слід віднести: правосуб'єктність; права, свободи, обов'язки, законні інтереси; юридичну відповідальність; гарантії правового статусу; повноваження. Місце і роль суб'єктів у системі запобігання корупції обумовлюється їхнім адміністративно-правовим статусом. Під адміністративно-правовим статусом Національного агентства з питань запобігання корупції запропоновано розуміти сукупність закріплених нормами адміністративного права елементів, які визначають спрямованість діяльності вказаного агентства, а також встановлюють призначення вказаного органу у системі відповідних суб'єктів [3].

Особливості адміністративно-правового статусу НАЗК встановлюються ЗУ «Про запобігання корупції» (далі-Закон). Уваги заслуговують такі його статті, як 6, 9, 11, 12, 14 та 17, які, відповідно, закріплюють порядок призначення Голови НАЗК; гарантії незалежності агентства; повноваження органу; основні права; контроль за діяльністю агентства; фінансове та матеріально-технічне забезпечення органу. Найбільш важливим елементом адміністративно-правового статусу НАЗК варто визнати юридичні гарантії, оскільки саме вони є тим правовим механізмом, що забезпечує безперешкодну, незалежну, безсторонню, стабільну і безперервну діяльність агентства із реалізації покладених на нього завдань. Посилаючись на Закон, гарантії можна розділити на певні види. Передусім це гарантія фінансової незалежності членів НАЗК, що закріплюється статтею 17 Закону, яка говорить про те, що фінансове забезпечення Національного агентства здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, а фінансування Національного агентства за рахунок будь-яких інших джерел забороняється, крім випадків, передбачених міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, або проектами міжнародної технічної допомоги [4]. Далі виділимо гарантію безсторонності членів агентства, що гарантується особливим порядком їхнього призначення, який закріплений у статті 6 Закону, а також таким нормативно-правовим актом, як Положення Кабінету міністрів України «Про проведення конкурсу з відбору кандидатів на посади членів Національного агентства з питань запобігання корупції». Щодо прав агентства, то вони зазначені у статті 12 вищезазначеного Закону, зокрема до них належить отримання необхідної інформації від державних та муніципальних органів, органів досудового слідства, суб'єктів господарювання, громадян чи іноземців, у тому числі

з обмеженим доступом, задля належного виконання покладених на агентство функцій; отримувати інформацію з відкритих баз даних, реєстрів іноземних держав, у тому числі після внесення плати за отримання відповідної інформації, якщо така плата вимагається для доступу до інформації та інше. Тобто спеціальний статус органу дозволяє звертатися до абсолютно різних джерел, у тому числі тих, що обмежені у доступі, щоб сприяти виявленню або попередженню вчинення корупційних правопорушень. Не менш важливим є повноваження НАЗК, що встановлюються статтею 11 Закону. Серед них можна виокремити організаційно-розпорядчу діяльність, куди входить, зокрема, залучення громадськості до формування, реалізації та моніторингу антикорупційної політики та надання роз'яснень, методичної та консультативної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також нормотворчу діяльність, до якої можна віднести формування та реалізацію антикорупційної політики, розроблення проєктів нормативно-правових актів з цих питань.

Отже, аналіз особливостей адміністративно-правового статусу НАЗК сприяє кращому розумінню місця цього органу в системі суб'єктів запобігання та протидії корупції, як суб'єкта зі спеціальним статусом, що наділений повноваженнями та правами, за допомогою яких він, як один із центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, отримує можливість формування і реалізації державної політики в антикорупційній сфері задля скеровування курсу держави у правильне русло.

Література:

1. Добродумов П. О. Антикорупційна політика як функція держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 9. С. 54–58.
2. Горбач М. І. Класифікація елементів адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративного права. *BULLETIN OF THE PENITENTIARY ASSOCIATION OF UKRAINE*. 2017. № 2.
3. Іщук Д. О. Адміністративно-правовий статус спеціалізованих суб'єктів протидії корупції в Україні : автореф. дис. ... д-ра юр. Наук : 12.00.07 / МВС України. Дніпро. 2021.
4. Про запобігання корупції : Закон України від 7 травня 2022 року № 1700-VII. Верховна рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>